

Ուրիշ քաղաքներուն մէջ երևելին Կոստանդինա քաղաքն է, որ հին աւտեն Կիրթա կըսուէր, և հռոմայեցւոց ժամանակը խիստ անուանի ու բազմամարդ էր. հիմակուան բնակիչները 40,000 հոգի կըսեպուին: Վերջը բարձր ու ապառաժ լեռնակի մը վրայ է, ու իրեք կողմէն Ռումէլըսուած գետը կըպտըտի. ասոր վրայ ինչուան հիմա կեցած է հռոմայեցւոց շինած կամուրջը. և ուրիշ հնուածիւններ ու աւերակներ խիստ շատ կան քաղքին մէջն ու քովերը. իսկ վերի կողմը մեծ ջրվեժ մը կայ որ 600 ոտնաչափ բարձրէն կըթափի, և է Վատիւլքէպիրըսուած գետը: Վաղղիացիք աս քաղաքս առնելով մեծ վաստակըրած կըսեպուին, որովհետեւ ասով Վերիկէին ներսերը ապահով տեղ մը ունեցան ոտուրնին հաստատելու: Հոս դրած պատկերնիս աս քաղքին տեսարանն է:

Երեւելի տեսք:

ԿԸՍԵՊՈՒԻ ԹԷ Եւրոպայի մէջ արհեստները վերջի կատարելութեան հասած են, և ամէն կենցաղօգուտ բաները դիւրին կերպով կըշինուին. բայց եւրոպացիք այնչափին ալ դո՛հ չըլլալով, կրնային որ աւելի դիւրին ու աղէկ կերպով պատրաստեն տնտեսական ու քաղաքական գործածութեան բաները. օրինակի համար, հին ատենէն ՚ի վեր նաւերը փայտէ ու տախտակէ կըշինուէին, և աս կերպով մարդիկ մեծամեծ նաւարկութիւններըրած են բոլոր աշխարհքիս երեսը. բայց անոր ալ գո՛հ չըլլալով, վերջի տարիներուս սկսան երկրթէ նաւեր նաւակներ շինել, տեսնելով

որ աւելի շահաւոր է, և գործածելու կերպն ալ հեշտ:

Ըինելուն կերպը խիստ դիւրին է. նաւերուն կողերը մեծամեծ աղեղնաձև երկաթներ են. վրան տախտակի տեղ երկրթէ տախտակներ կըդրնեն՝ երկրթէ գօտիներով ամրցուցած, անոնց վրան ալ ծակեր բանալով՝ գամեր կըզարնեն ու մէկալ դիէն կըծեծեն, և ամէն մէկ տախտակները ծեծելով իրարու հետ կըմիացընեն: Եւ կերպով շինուած նաւուն օգուտը աս է որ խիստ ամուր կըլլայ, փայտէ նաւերէն աւելի թեթեւ. մրրիկներու և ալէկոծութիւններու աղէկ դէմ կըդնէ. հասարակ նաւէն շատ կըդիմանայ, և նորոգելը աւելի դիւրին կըլլայ. ջուր առնելու վտանգը կըքիչնայ, և թէ որ առնէ ալ՝ ներսի կողմէն դարման կրնայ ըլլալ. կրակէ վախ ամենեւին չունի. ծախքը քիչ է՝ մանաւանդ մեծ շոգենաւեր շինելու համար. նաւուն ինչ ձև որ ուզեն՝ կըտըրուի. որչափ մեծ կուզես կըշինուի, փայտէ շինածին պէս չէ, և աւելի բեռ կրնայ առնել: Իսկ պզտիկ նաւակները իրենց մեծութեւ համեմատ աւելի թեթեւ ըլլալով՝ վեց ժամու ճամբան չորս ժամու մէջ կըլմնցընեն:

ԱՂԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բազմավիպին 13 ու 14 երեսներուն մէջ յիշուած ուռաի ստակը հասկընալու է անաբէնի արծաթ բուլլին. որովհետեւ մեծին Պետրոսի ատեն մէկ բուլլին գրեթէ 4 ու կէս Ֆռանք էր. իսկ կատարինէին ժամանակը գրեթէ 5 Ֆռանք: Յայտնի է որ հիմակուան արծաթ բուլլին, որ Բաբելոնի կըսուի, գրեթէ 3 ու կէս Ֆռանքի տեղ կանցնի. և թուղթ բուլլին (աւիւնիւն) մէկ Ֆռանքի տեղ:

— 112 երեսը ոտանաւորին յիսուումէկերորդ տողէն ետքը աս տողս ալ կարգալու է, որ տպագրութեան ատեն գուրս ընկեր է.

« Գանգրահերն այն խայտակն եւ վերոյ Տիտանանց »: